

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування

освітньо-професійна програма
«Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»

на тему: «Фінансова стійкість підприємства:
методи оцінювання та управління»

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Горбаченко Марина Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

К.Е.Н., ВИКЛ.

(науковий ступінь, вчене звання)

Домбровська Софія Олексіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. В умовах ринкової економіки від підприємства вимагається підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, активізації підприємництва. Важлива роль у реалізації цієї задачі приділяється аналізу господарської діяльності підприємств, дослідженню та управлінню їх фінансовою стійкістю. За допомогою цього аналізу виробляються стратегія і тактика розвитку підприємства, обґрунтовуються плани і управлінські рішення, здійснюється контроль за їхнім виконанням, виявляються резерви підвищення ефективності виробництва, оцінюються результати діяльності підприємства.

Потреба в розробці теоретичних підходів до управління фінансовою стійкістю полягає в забезпеченні стабілізації фінансового стану підприємств, заснованої на використанні інструментів стратегічного і тактичного фінансового менеджменту. Формування ефективної стратегії з подолання неплатоспроможності суб'єктів господарювання визначається перспективами розвитку фінансового менеджменту, переосмисленням підсумків попереднього розвитку, зміною якості моніторингу фінансового стану підприємств, розробкою алгоритмів діагностики кризових явищ, мінімізацією фінансових ризиків і раціональним управлінням фінансовими потоками.

Теоретичні основи і практичні методи забезпечення фінансової стійкості підприємств відображені в роботах вчених-економістів як вітчизняних, так і зарубіжних, зокрема цих питанням присвятили власні праці: Н.П. Борецька, І.Б. Висоцька, Н.М. Гапак, Т.В. Донченко, Н.О. Ковальчук, В.М. Кремень, О.М. Мельник, Н.М. Притуляк, Р.Р. Табеєва, К.Ф. Чегринець та ін.

Незважаючи на значну кількість праць, присвячених проблемам оцінки та управління фінансовою стійкістю підприємств, недостатньо обґрунтованими є розробки щодо формування цілісного процесу управління нею в сучасних умовах, що поглиблює актуалізацію дослідження в даному напрямку.

Мета дослідження. Метою дослідження є поглиблене визначення сутності фінансової стійкості підприємства та проведення аналізу і оцінки фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин», виявлення шляхів її підвищення.

Для досягнення означеної мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- дослідити сутність фінансової стійкості підприємства;
- визначити систему показників оцінки фінансової стійкості підприємства;
- провести аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «Одеський завод шампанських вин» та оцінити його фінансову стійкість;
- виявити фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємства;
- обґрунтувати напрямки підвищення фінансової стійкості підприємства;
- визначити резерви забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Об'єктом дослідження є процес оцінки фінансової стійкості підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні основи та практичні аспекти управління фінансовою стійкістю ПАТ «Одеський завод шампанських вин».

У дипломній роботі використовувались такі **методи** дослідження, як системний аналіз, синтез, інформаційне моделювання, абстрагування та

конкретизація, статистичні і аналітичні розрахунки, методи порівняння і аналізу, групування та графічний метод для наочного зображення результатів дослідження.

Інформаційна база дослідження ґрунтується на нормативно-довідковій та науковій літературі. Фактичні дані отримано з матеріалів фінансової звітності досліджуваного підприємства. Обробка даних здійснювалася за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (44 найменування) та 6 додатків. Загальний обсяг роботи становить 74 сторінки. Основний зміст викладено на 61 сторінці. Робота містить 5 таблиць і 6 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні ідеї кваліфікаційної роботи знайшли відображення у науковому фаховому виданні: Горбаченко М. Д., Домбровська С. О. Фінансова стійкість підприємства: оцінка та шляхи підвищення. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. Вип. 3 (276).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі «**Теоретично-методичні аспекти оцінки фінансової стійкості підприємства**» досліджено теоретичні основи оцінки фінансової стійкості підприємства, визначено сутність і функції оцінки фінансової стійкості, представлено інформаційне забезпечення оцінки фінансової стійкості підприємства, визначено систему показників оцінки фінансової стійкості підприємства

В другому розділі роботи «**Практичні основи оцінки фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин»**» розглянуто сучасний стан та тенденції у виробництві шампанських вин в Україні та Одеській області, здійснено комплексний аналіз фінансово–господарської діяльності ПАТ «Одеський завод шампанських вин», проведений аналіз та оцінка фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин».

У третьому розділі «**Шляхи підвищення фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин»**» обґрунтовано напрямки підвищення фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин» і виявлено резерви забезпечення фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин».

ВИСНОВКИ

У роботі були розглянуті теоретично–методичні засади оцінки фінансової стійкості підприємства на прикладі ПАТ “Одеський завод шампанських вин”. За результатами дослідження фінансової стійкості підприємства зробимо такі висновки:

1. Встановлено, що фінансова стійкість підприємства передбачає такий стан фінансових ресурсів, за раціонального розпорядження якими гарантується наявність власних коштів, стабільна прибутковість та забезпечується процес розширеного відтворення. Також фінансова стійкість підприємства вказує на актуальний стан

рахунків підприємства, які гарантують постійну платоспроможність цього підприємства. Фінансова стійкість наявна, якщо підприємство має міцне становище на ринку, здатне до конкурентоспроможності, використовує нові технології та обладнання для виробництва, має якісний та ефективний фінансовий менеджмент, немає високого рівню ризику у своїй діяльності, має сталий попит на свою продукцію, постійно налагоджує стосунки з новими партнерами та підтримує зі старими та користується довірою та популярністю серед споживачів.

2. Визначено, що на фінансову стійкість підприємства можуть впливати як зовнішні, так і внутрішні фактори. Внутрішні фактори з'являються залежно від того, що відбувається на підприємстві, а саме, що відбувається безпосередньо у підприємства, ступінь залежності від кредиторів, наявність власного майна та фінансових резервів, сталий попит та якість продукції, рівень управління, корпоративна культура тощо. А зовнішні фактори в свою чергу залежать від політичної ситуації в країні, від фінансової, інвестиційної та податкової політики, від рівня попиту, який здатен до платоспроможності, від рівня конкуренції на ринку, від умов експорту та імпорту.

3. Проведено комплексний аналіз фінансово–господарської діяльності ПАТ «Одеський завод шампанських вин» за 2017–2019 роки. Проаналізувавши ліквідність підприємства, був створений Графік 1 «Аналіз ліквідності підприємства». Графік показує, що у 2017 року у підприємства було достатньо коштів для погашення своїх заборгованостей і воно було платоспроможне на початок року, але під кінець року ситуація погіршилася. У 2018 – 2019 роках підприємство не набуло платоспроможності по своїм зобов'язанням і значно відрізняється від підрахунків 2017 року. Для рентабельності підприємства побудовано Графік 2 «Аналіз рентабельності підприємства». Можна сказати, проаналізувавши Графік 2, що підприємство не ефективно здійснює господарську діяльність. Рентабельність господарської діяльності характеризується негативною динамікою. Найбільший показник зафіксовано на початок 2019 року, найменший – на кінець 2017 року.

4. Проведено аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства за 2017 – 2019 роки. Для аналізу показників майнового стану підприємства побудовано Графік 3 «Аналіз показників майнового стану підприємства». Із даного графіку, можна визначити що коефіцієнт зносу основних засобів протягом усього періоду залишається на одному рівні. Коефіцієнт придатності основних засобів також тримається на одному рівні. Слід зазначити, що тільки третина основних фондів придатна для експлуатації в процесі господарської діяльності. Для аналізу показників фінансової стійкості підприємства побудовано Графік 4 «Аналіз показників фінансової стійкості підприємства». Коефіцієнт автономії має динаміку зниження, тільки на початку 2017 року та в кінці 2019 року набуває нормального значення $> 0,5$. Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів дорівнює нормальним значенням > 1 тільки на початку 2017 року, далі цей показник знижується. Це означає, що кількість позикових і залучених коштів переважає. Коефіцієнт фінансової стійкості досить нестабільний.

5. Встановлено, що підприємство буде залишатись платоспроможним в довгостроковій перспективі. Коефіцієнт маневреності власного капіталу має від'ємне значення с кінця 2017 року та спостерігається динаміка на зростання. Коефіцієнт

забезпеченості власними оборотними коштами також має від'ємне значення с кінця 2017 року та спостерігається динаміка на зростання. Для аналізу показників фінансової стійкості підприємства побудовано графік 5 «Аналіз показників ділової активності підприємства». Коефіцієнт оборотності активів тримається в діапазоні [0.3–0.6], це характеризує використання підприємством усіх наявних у нього ресурсів, незалежно від джерел залучення. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості має динаміку збільшення, що каже про зниження оборотності дебіторської заборгованості. Коефіцієнт оборотності запасів з 2017 по 2018 нестабільний. Фондовіддача має тенденцію зростання, що свідчить про ефективність управління основними засобами на підприємстві. Коефіцієнт оборотності власного капіталу також має динаміку зростання, що вказує на те, що дохід компанії виріс.

6. Здійснено SWOT та PEST аналіз ПАТ «Одеський завод шампанських вин». Згідно з даними SWOT аналізу заводу, можна сказати, що незважаючи на багаторічний досвід та сталий попит, підприємство втрачає свою популярність серед те, що не проводить активної реклами та залучення чогось нового. Згідно з даними PEST аналізу, можна прослідкувати зв'язок з попереднім аналізом, тому що PEST аналіз, так само як і SWOT, вказує на те, що у одеського заводу є шанс втратити ринок та попит, через те, що він не впроваджує сучасні тенденції та новинки.

7. На основі розрахунку показників фінансової стійкості та отриманих даних аналізів, можна сказати, що ПАТ «Одеський завод шампанських вин» знаходиться в незадовільному стані і може втратити своє місце на ринку, якщо не буде прагнути до створення ефективної господарської діяльності. Також на основі отриманих даних розроблено шляхи щодо покращення фінансової стійкості підприємства, за допомогою яких можна підняти підприємство на ринку та укріпити його. Підприємство гостро потребує ребрендингу, який дозволить підвищити попит на продукцію компанії. Можна стверджувати, що запропоновані заходи щодо покращення сприятимуть зростанню ефективності фінансової діяльності підприємства ПАТ «Одеський завод шампанських вин» та сприятиме нарощуванню фінансового потенціалу в майбутньому.

АНОТАЦІЯ

Горбаченко М.Д., «Фінансова стійкість підприємства: методи оцінювання та управління»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент і страхування
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2021 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес оцінки фінансової стійкості підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти оцінки фінансової стійкості підприємства. Висвітлено сутність та теоретичні засади оцінки фінансової стійкості підприємства. Наведено інформаційне забезпечення оцінки фінансової стійкості підприємства. Обґрунтовано основні показники фінансової стійкості підприємства.

Проаналізовано фінансово-господарську діяльність ПАТ «Одеський завод шампанських вин». Здійснено оцінку показників фінансової стійкості ПАТ «Одеський завод шампанських вин».

Запропоновано заходи щодо підвищення фінансової стійкості підприємства. Наведено основні резерви для забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Ключові слова: фінансова стійкість підприємства, показники фінансової стійкості, управління фінансовою стійкістю підприємства.

ANNOTATION

Horbachenko M.D., «Financial stability of the enterprise: methods of evaluation and management»,

thesis for Master degree in specialty
«072 Finance, Banking and Insurance» under the program
Finance, financial management and insurance
Odessa National Economic University
Odessa, 2021

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of assessing the financial stability of the enterprise.

Diploma considers the theoretical aspects of assessing the financial stability of the enterprise. The essence and theoretical principles of assessing the financial stability of the enterprise are highlighted. The information support of the assessment of the financial stability of the enterprise is given. The main indicators of financial stability of the enterprise are substantiated.

The financial and economic activity of PJSC "Odessa Champagne Factory" is analyzed. The financial stability indicators of PJSC "Odessa Champagne Factory" were assessed.

Measures to increase the financial stability of the enterprise are proposed. The main reserves for ensuring the financial stability of the enterprise are given.

Keywords: financial stability of the enterprise, indicators of financial stability, management of financial stability of the enterprise.